

Kooskõlastused
Hoolekogu: 01.10.2019
Teenindav personal: 01.10.2019
Pedagoogiline nõukogu: 02.10.2019

JÄNESSELJA LASTEAIA

ARENGUKAVA

aastateks 2020–2022

/PROJEKT/

Jänesselja Lasteaed
Jänesselja tn 10
85008 Sauga alevik
Tori vald, Pärnumaa
www.janesselja.ee
info@janesselja.ee

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. ARENGUKAVA 2017–2019 EESMÄRKIDE TÄITMISE ANALÜÜS	4
1.1. Eestvedamine ja personalijuhtimine.....	4
1.2. Õppe- ja kasvatustegevus.....	6
2. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS NING LASTEAIA ARENDUSE PÕHISUUNAD	10
3. TEGEVUSKAVA (SH VALDKONDADE EESMÄRGID JA TEGEVUSNÄITAJAD) KOLMEKS AASTAKS	18
3.1. Eestvedamine ja personalijuhtimine.....	18
3.2. Õppe- ja kasvatustegevus.....	19
3.3. Koostöö huvi- ja sidusrühmadega.....	19
3.4. Ressursside juhtimine	20
4. ARUANDLUS JA ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD.....	22

Sissejuhatus

Jänesselja Lasteaia arengukava 2020–2022 ühtib asutuse sisehindamise perioodiga, s.o 2019/20., 2020/21., 2021/22. õppeaastaga.

Jänesselja Lasteaia arengukava 2020–2022 koostamisel on aluseks võetud lasteaia arengukava 2017–2019 eesmärkide täitmise analüüs ja tulemused, 2016/17., 2017/18., 2018/19. õppeaasta tegevusaruannetes välja toodud parendustegevused ning sisehindamise muud materjalid (nt lapsevanemate küsitluse, töötajatega läbi viidud arenguveestluse tulemused, riskianalüüsi tulemused, turvaaudit, muudatusvajaduse analüüs jm).

1. Arengukava 2017–2019 eesmärkide täitmise analüüs

1.1. Eestvedamine ja personalijuhtimine

Eesmärk: Koostatud on töö- ja eneseanalüüsi küsimustik töötajatele kompetentsipõhiselt (alus: kutsestandard; õpetaja tase 6).

Mõõdik/indikaator: Töötaja analüüsib oma tööd ja arengueesmärgi täitmist kompetentsidest lähtuvalt.

Arengukavas aastateks 2017–2019 seati eesmärk koostada õpetaja kutsestandardis (õpetaja, tase 6) kirjeldatud kompetentnõuetel põhinevad töö- ja eneseanalüüsid, arvestada sealjuures haridusprioriteetidega (sõnastab HTM). Jännesselja lasteaia kompetentsimudeli projekt töötati välja 2016/17. õppeaastal ning selle kohaselt on oluline lapse arengu nimel näha nii indiviidi individuaalset arengut ja tulemuslikkust, tema professionaalset tulemuslikkust kui ka meeskonna tulemuslikkust; kõik see väljendub organisatsiooni tulemuslikkuses. Õpetaja kutsestandardit aluseks võttes jaotati eneseanalüüsi teemad järgnevalt:

- Kutset läbivad kompetentsid – 2016/17. õa
- Kohustuslikud kompetentsid: õpikeskkonna kujundamine – 2017/18. õa
- Kohustuslikud kompetentsid: õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine ning õppimise ja arengu toetamine – 2018/19. õa

Kutsekompetentside eneseanalüüsi põhjal toimusid nii hindamis-, tulemus- kui ka tagasisidevestlused. Arengukava 2020–2022 esimesse õppeaastasse jääb veel eneseanalüüs teemal „Refleksioon ja professionaalne enesearendamine ning nõustamine”. Pärast seda analüüsitakse mudeli toimivust ning kinnitatakse see sisehindamise osana.

Kutsekompetentside enese- ja tööanalüüsist võib kutset läbivatest kompetentsidest (analüüsiti 2016/17. õa) välja tuua järgnevad nõrkused: kasutan e-õppeks sobivaid keskkondi ja õppemeetodeid (nimetati nõrgaks valdkonnaks 8 korral); süvenen tekstidesse ja teemadesse (5), oskan kasutada sobivaid IKT-vahendeid ja võimalusi, kujundades õpikeskkonda ja viies läbi õpitegevusi (4), hoian end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna-alase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega ning õppekavast tulenevate nõuetega (3), pakun uusi ideid, olen neile avatud (3), otsin võimalusi enesearendamiseks (3), reageerin paindlikult muutustele (3), märkan, tunnustan, innustan lapsevanemat ja kolleegi (2), töotan tõhusalt üksikisikutega ja meeskonnas (2), sean lapsed esikohale (2), valdan õppesisu (2), kasutan korrektset õpetamiskeelt kõnes ja kirjas ning väljendan ennast arusaadavalt (2), olen orienteeritud tulemustele, märkan probleeme ja pakun välja lahendusi ning juhindun oma töös õpetaja kutse-eetikast (1).

Enese- ja tööanalüüsis analüüsiti kutsestandardi kompetentsidest lähtuvalt kohustuslikest kompetentsidest (2017/18, 2018/19) kahte valdkonda:

1. Õpikeskkonna kujundamises võib nõrkustena välja tuua: osalen organisatsiooni õpikeskkonna arendamises, tehes koostööd teiste liikmetega (nimetati nõrgaks

valdkonnaks 4 korral), tegutsen esmaabi vajavas situatsioonis sobival viisil (2), olen hea kuulaja ning kasutan olukorrale sobivaid suhtlusviise (2), jälgin organisatsioonis kokkulepitud väärtusi ja reegleid (2), lahendan probleeme ning toetan lapsi probleemide märkamisel ja lahendamisel (2), loon koostööks vajalikke suhtevõrgustikke (1).

2. Õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine ning õppimise ja arengu toetamisel on nõrgemad valdkonnad järgmised: kaasan õppijaid, lapsevanemaid, kolleege, tugispetsialiste ja kogukonna liikmeid õpitegevusse, tagasisidestamise ja hindamise, kasutades erinevaid meetodeid (nimetati nõrgaks valdkonnaks 5 korral), koostan koostöös teiste spetsialistidega vajadusel individuaalse arenduskava (4), analüüsin koos õppijaga tema õppetegevust/õpitulemusi (4), kogun kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete meetoditega andmeid õppijate arengu ja motivatsiooni kohta (3), oman ülevaadet erivajadusega õppija toetamise meetoditest/põhimõtetest (3), toetan ennastjuhtiva õppija kujunemist, suunates õppijat õpieesmärkide seadmisele ja eneseanalüüsile (2), teavitan lapsevanemaid lapse arengu hindamise põhimõtetest ja korraldusest (2), korraldan ja viin läbi lapsevanemate koosolekuid (2), rakendan süsteemselt erinevaid õppimist toetavaid tagasisidestamise ja lapse arengu hindamise viise õpiprotsessi ja õppija arengu kohta, lähtudes õppija eripärast ja õppekavast (2), märkan ja kirjeldan õppija erivajadusi ning teen ettepanekuid tugispetsialisti poole pöördumiseks (2), analüüsin õppijate arengut (1), koostan õa tegevuskava, arvestades õppekava ning valdkondade vahelist lõimingut (1), annan lapsevanematele soovitusi lapse arengu toetamiseks kodus (1), valmistan ette arenguveestlusi, juhindudes organisatsioonisiseste ja riiklike normdokumentide nõuetest (1), valin eesmärkidest lähtuvalt õpetamiseks ja õppimiseks sobivaid meetodeid ning tagasisidestamise viise (1).

Enese- ja tööanalüüs kutsekompetentsidest lähtuvalt vajab sisehindamise osana korra kehtestamist. Eelnevatel aastatel alustatud (teemadena: kutset läbivad kompetentsid ning kohustuslikest kompetentsidest õpikeskkonna kujundamine, õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine ning õppimise ja arengu toetamine) ning 2019/20. õa jätkuv (refleksioon ja professionaalne enesearendamine, nõustamine) kompetentside analüüs näitab, et kompetentsid vajavad järjepidevat arendamist ning kompetentsimudel kui kultuuri kujundamise tööriist kindlat seisukohta.

Eesmärk: Korraldatud on täiendusõpe kutsekompetentside arendamiseks.

Mõõdik/indikaator: Töötaja rakendab töös vähemalt ühte koolitusel saadud mõtet/oskust/teadmist (kajastub töö- ja eneseanalüüsi lehel) lapse arengu seisukohalt.

Õpetajate kutsekompetentside arendamiseks on toimunud asutusesisese koolitusena järgmiselt: 2016/2017. õa supervisioonid erivajadusega lapse teemal; 2017/2018. õa Verge koolitus „Toimetulek füüsiliselt agressiivse käitumisega lasteaias” ning 2018/2019. õa koolitus teemal „Isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamine haridusasutuses”. Kutsekompetentside arendamiseks on muudetud ka pedagoogilise nõukogu töökorraldust selles osas, et koosolekut juhatab rühma õpetaja. Töötajad analüüsivad koolituste tulemuslikkust eneseanalüüsi lehel, tuues välja vähemalt ühe koolituselt saadud mõtte/oskuse/teadmise, mida ta on rakendanud töös, ning tulemuse lapse arengu toetamise seisukohalt – viimane on eriti oluline, sest õpetaja professionaalne tase

väljendub lapse arengu tulemustes.

Eelmise sisehindamise perioodi analüüsist tulenevalt tõi nõustaja parentustegevusena välja järgmist: „Soovitan järgneval sisehindamise perioodil lahtistes tegevustes ehk õpetajalt õpetajale kogemusõppes või teistes vormides parimate praktikate jagamisel keskenduda erinevate mänguliikide (sh mänguliigid lõimitult) ning mänguliste tegevuste kasutamisele ja tutvustamisele. Ettepanek on ka pedagoogilist haridust mitteomavaid õpetajaid julgustada asuma õppima tasemeõppesse. Mõlemal puhul tõuseb pedagoogilise meisterlikkuse tase.” Sisehindamise perioodil 2013/14–2015/16. õa toimus asutusesisese koolitusena mitmeid mänguteemalisi loenguid, samuti hindasid õpetajad mängu ja mängu kaudu õppimist kõrgelt (nt 2013/14. õa: „Mäng kui lapse põhitegevus” – keskmine hinne 4,75 või 2016/17. õa kujunesid tugevusteks mängu ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavate meetodite rakendamine – keskmine hinne 4,8), kuid mänguline õppimine vajas veelgi teadlikumat juurutamist. Nõustaja ettepanekust lähtuvalt oli arengukava tegevuskavas läbi kolme aasta seatud sihiks, et „õpetaja on loonud lapsele mängulise arengukeskkonna ning õppe- ja kasvatustegevused on läbi viidud mänguliselt”, mille tulemuslikkust analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevuse all.

1.2. Õppe- ja kasvatustegevus

Eesmärgid: Korraldatud on individuaalne töö erivajadusega lapsega.

Mõõdik/indikaator: Erivajadusega lapsega viiakse läbi arendustegevusi (vajadusel IAK alusel või eraldi lahter nädalaplaanis, märke päevikus).

	2016/17	2017/18	2018/19
Rühmi, sh sobitusrühm	9/5	9/5	9/5
Laste arv	172	170	162
Laste arv õpetaja ametikoha kohta rühmas (riigi keskmine 10)	9,5	9,4	9
HEV ehk diagnoositud erivajadusega lapsi	7	8	10
HEV lapse individuaalne arenduskava (IAK)	6	3	3
Erivajadusega lapse abiõpetaja/tugiisik	3+3	4	2+ 1 ametikoht täitmata
Eripedagoog tegeles ... lapsega	35	34	34
Logopeed tegeles ... lapsega	Koht täitmata	Koht täitmata	15

Erivajadusega lastega töö analüüs on põhjalikum õppeaasta tegevusaruannetes, siinkohal toome välja olulisemad arvulised näitajad.

2016/17. õa oli sobitusrühmi viis (Nublu, Sipsik, Mõmmik, Klaabu, Tibu) ning kohta kasutas 7 diagnoositud erivajadusega last, sh raske puudega 5 ja sügava puudega 2 last. Kolme diagnoositud erivajadusega lapse ning kolme erilise lapse kõrval oli tugiisik. Kuuele lapsele oli koostatud individuaalne arenduskava.

2017/18. õa oli sobitusrühmi viis (Nublu, Mõmmik, Klaabu, Tibu, Lotte) ning kohta

kasutas 8 diagnoositud erivajadusega last, sh keskmise puudega 1, raske puudega 4 ja sügava puudega 3 last. Kolme diagnoositud erivajadusega lapse kõrval oli tugiisik. Individuaalne arenduskava oli koostatud neljale erivajadusega lapsele. Kevadel 2018 pöördusid juhtkonna poole veel kahe rühma vanemad, et võimaldada kahte rühma lapse kõrvale tugiisik – ühes rühmas sai meeskond lisaks asendustöötaja, seal rühmas lõpetas laps lasteaia ja asus õppima kooli; teisele lapsele võimaldati tugiisik uuest õppeaastast.

2018/19. õa oli sobitusrühmi viis (Nublu/Klaabu, Mõmmik, Tibu, Lotte, Sipsik/Pätu) ning kohta kasutas 10 diagnoositud erivajadusega last, sh keskmise puudega 2, raske puudega 7 ja sügava puudega üks laps. Kolme erivajadusega lapse kõrval oli tugiisik (sh ühe lapse kõrvalt lahkus tugiisik poole aasta pealt ning uut inimest leida ei õnnestunud). Individuaalne arenduskava oli koostatud kolmele lapsele. Kõikides rühmades osalevad nii erivajadusega kui ka lihtsalt mõne erisusega lapsed kõikides rühma ettevõtmistes omal tasemel (tegevusi diferentseeritakse, lapsi abistatakse individuaalselt). Vajaduse korral toetab neid õpetaja abi. Majast väljas õppekäikudel on vajaduse korral kaasas kas lasteaia eripedagoog või keegi juhtkonnast. 2018. a sügisest alustas tööd logopeed, keda mitmeid aastaid oli otsitud. Logopeedi töökoormus on 0,5 ametikohta ning ta tegeleb 15 koolieeliku ja mõne noorema kõneravi vajava lapsega. Kuna vajadus on aga suurem, siis tulevikus vajame logopeedi igapäevaselt ehk koormusega 1,0. Samuti on suur vajadus tugispetsialisti, nt psühholoogi, järele, sest psühholoogilist abi vajavad nii lapsed, vanemad kui ka töötajad.

Arengukava 2017–2019 tegevuskavas oli ühe tegevusena välja toodud ka see, et vaja on välja töötada varajase märkamise dokumendi vormid. Tööga alustati 2017. aastal ning töörühma töö tulemusena valmis pakett dokumente, mille hoolekogu ka 04.04.2018 heaks kiitis ja kinnitas. Lapse arengu toetamise korraldus algab lapse arengu hetkeseisu kirjeldusest ning koostööst spetsialistide, lapsevanema, tugimeeskonnaga jt. Protsess jätkub tegevusplaani koostamisega, järgneb vestlus vanemaga ning arendustöö lapsega. Järjepidevalt analüüsitakse tööd ja tehakse kokkuvõtteid, et nende pinnalt sõnastada uued eesmärgid erilise lapse arendamiseks. Varajase märkamise dokumendi vormidele andsid kaasava hariduse koostööprojekti (Tulevikuharidus PIRN) nõustajad kõrge hinnangu. Järgneva sammuna oleks vaja ellu kutsuda tugimeeskond.

Arengukavas 2017–2019 tööme välja ka erirühma teema, et vajaduse korral see lasteaeda luua. Mitmed arutelud viisid aga selleni, et jätkame sobitusrühmade tegevust, kuhu on sobitatud erilised lapsed. Kuna aga erivajadusega laste arv aasta-aastalt kasvab, jääb erirühma teema jätkuvalt arengukavasse.

Eesmärk: Laste arendamine ja tegevuste läbiviimine toimub mänguliselt ja mängulises keskkonnas aktiivõppe meetodeid kasutades.

Mõõdik/indikaator: õpetaja läbiviidavad õppe- ja kasvatustegevused on mängulised ning lapsele aktiivset tegevust pakkuvad.

Arengukava 2017–2019 õppe- ja kasvatustegevuse temaatilise sisehindamise teema oli seotud mänguga ja mängulise keskkonna loomisega kahel tasandil: LAPS on mängu

kaudu õppinud; ÕPETAJA on loonud lapsele mängulise arengukeskkonna ning õppe- ja kasvatustegevused on läbi viidud mänguliselt.

2016/17. õa eesmärgi täitmiseks kavandasid õpetajad rühma tegevuskavas tegevused, mis toetavad mängu kaudu õppimist ja mängulisi tegevusi, kasutades aktiivõppe meetodeid (projekt-, õues-, avastusõpe, draamaõpetus, probleemõpe, kiusamisest vaba, meediakasvatus, mäng jm) ning lõimides neid rahvuslikkusega. Tulemus: kõik õpetajad kasutavad oma tegevustes rohkemal või vähemal määral aktiivõppe elemente (õuesõpe, avastusõpe, dramatiseering, õppekäigud jms); õppematerjal on lastele vajadusel näitmaterjalina kättesaadav (pildid seintel, jaotmaterjal (erinevad õppevahendid), looduslik materjal jm), õpitut rakendatakse praktikas (toidu valmistamine, raha kasutamine ja kaupade leidmine nii poes kui ka poemängus); tegevused on mängulised (õpetajad kasutavad palju laule, salme, erinevaid õppemänge, liikumist). Lasteaiaõpetajana alustavad õpetajad vajavad veel suunamist, mida, kuidas ja kui palju ette võtta. Kõikides rühmades on loodud erinevad n-õ keskused (kodumäng, ehitusnurk, autodega mängu nurk jm), kus lapsed saavad tegutseda. Ka on riulitel lastele kättesaadavad erinevad kunstivahendid, paberid, raamatud. Rühmad on varustatud erinevate mängu- ja õppevahenditega, mida õpetajad pidevalt täiendavad/asendavad.

2017/18. õa toimus juba tegevus süvendatumalt, nimelt kõikides rühmades on õpetajad hankinud erinevaid õppe- ja mänguvahendeid, millega lastel on võimalik tegutseda. Ka on kõikjal loodud erinevaid mängukeskusi (kodu-, arsti-, ehitus-, auto-, lugemis- ja meisterdamiskeskus jm), kust lapsed saavad ise vahendeid võtta. Rollimängudeks on rühmadesse hangitud erinevaid rõivaesemeid, kostüüme, peakatteid, kotte jm vahendeid; mitmes rühmas on lastel erinevateks mängudeks kasutada mitmesugust looduslikku materjali (kivid, käbid, kastanimunad, puuoksad jms). Rühmakeeskond on igati mängu kaudu õppimist võimaldav ja soosiv. Planeeritud õppe- ja kasvatustegevustes kasutavad õpetajad lisaks erinevatele õppe-, liikumis-, rollimängudele ka rohkemal või vähemal määral aktiivõppe elemente (õuesõpe, avastusõpe, dramatiseering, õppekäigud jms); tegevused on mängulised (õpetajad kasutavad palju laule, salme, erinevaid õppemänge, liikumist). Õppealajuhataja on analüüsinud nii mängulise arengukeskkonna loomist, mänguliste tegevuste läbiviimist kui ka seda, kuidas õpetaja rakendab aktiivset õppimist toetavaid meetodeid konkreetsest õpilasest lähtuvalt.

2018/19. õa sügis-talvel tehti vana majaosa kapitaalremont, mis seadis meid olukorda, kus seitsme rühma lapsed (sügisel kahte sõimerühma ei komplekteeritud) mahutati ära kolme uue osa rühma ning spordisaali ja eripedagoogi ruumi, mistõttu pool aastat oli väheaktiivne õppe- ja kasvatustegevuse periood, mil eesmärgiks seati, et õpetajate on planeerinud ja läbi viinud õuesõppe tegevused ja mängul põhinevad tegevused, lõimides neid rahvuslikkusega. Tegevused toimusid alarühmades. Kolides püüti lastele luua võimalikult mänguline keskkond, et nad tunneksid kitsendatud oludes end mõnusalt ja turvaliselt. Mängulised tegevused olid järgmistel teemadel: arstimäng, kauplus, Jussikese seitse sõpra, arengu uurimise mäng, bussimäng, aastaajad.

Arengukava tegevuskavas seati mängu kõrval oluliseks aktiivõppe meetodite juurutamist õppe- ja kasvatustöös, laste huvidest lähtuvat projektõpet, lapse kaasamist tegevuse ettevalmistusprotsessi, lastepoolset oma tegevuse tulemuslikkuse hindamist, rahvuslikkust

kui väärtust ning kogu rühma lapsi hõlmava tegevuse kõrval väikerühma- ja individuaalset õpet – kõigi nende tulemuslikkust on hinnatud õppeaasta tegevusaruandes.

Jänesselja Lasteaia arengukava 2017–2019 lasteaia arenduse põhisuundades analüüsi eelmise perioodi TNVO-analüüsi tulemusi, mis siinkohal vajavad asutuse jätkusuutliku ja järjepideva arengu eesmärgil ülevaatamist.

- **Tugevused, mis võiksid tekitada uusi võimalusi:** lasteaia kontseptsiooni juurutamisega on tegeldud järjepidevalt, st rõhuasetus on olnud väärtuspõhisel tegevusel, rahvakultuurialasel tööl, turvalise mängu-, arengu- ja töökeskkonna loomisel. Lapse arendamine kui lasteaia põhitegevus on andnud meile võimaluse keskenduda nüüdisaegsete õppemeetodite (kogemus- ehk aktiivõpe, avastusõpe ehk suunatud uurimuslik õpe, õuesõpe ehk keskkonnapedagoogika, rollimäng, projektitöö) ning meetodikate (nt mänguline „Tarkuste hoidise” meetoodika, J. Käisi üldõpetus) kasutamisele õppe- ja kasvatustegevuses.
- **Tugevusi** saame kasutada ka **ohtude vältimiseks:** efektiivse tööaja kasutamise põhimõtte järgimine võimaldab rakendada kattuvat tööaega laste õuesoleku ajal. Rühmade algatusel on loodud õhtune valverühm, mis omakorda annab võimaluse kattuvat tööaega hommikupoolsel ajal enam rakendada ning tööd lastega tõhustada. Lasteaia siseruumid ja õueala pakuvad häid võimalusi õppe- ja kasvatustegevusteks nii kogu rühmaga, alarühmaga kui ka individuaalselt. Et seesugust mitmekesist tegevust lastega korraldada, peab olema meeskonnatöö rühmas ning teiste spetsialistidega väga mõistev, teineteist toetav ja arvestav, samuti lapse arengut tähtsustav.
- **Nõrkused, mille vähendamine mõjutab uute võimaluste teket:** siin on olnud keskne üleplaneerituse vähendamine õppe- ja kasvatustöös ning mänguliste tegevuste kavandamine.
- **Nõrkuste vähendamine kahandab ohtusid:** lasteaia hoone vana osa on saanud uue katuse, soojustuse ning ventilatsiooni. Samuti on renoveeritud kõnniteed. Seega on täidetud Sauga valla arengukava 2008–2017 tegevuskavas sõnastatud strateegiline eesmärk haridusasutuste renoveerimise ja energiasäästlikumaks muutmise kohta.

2. Hetkeolukorra analüüs ning lasteaia arenduse põhisuunad

2013. aasta kevadel ellu kutsutud lapsest lähtuva kasvatuselise rahvusvaheline töörühm on seitsme aastaga jõudnud tulemuseni, et valmimas on raamat lapsest lähtuva kasvatuselise teemal. Lapsest lähtuv (või täpsemalt sõnastatuna „lapse arengust lähtuv“) kasvatus on Jänesselja lasteaia tähelepanu all olnud erinevates tegevustes: olgu selleks projektõpe ja pedagoogiline dokumenteerimine (projektimapid ja parima praktika esitlemine), mängu kaudu õppimine ja mängulise arengukeskkonna loomine nii toas kui ka õues, laste huvidest ajendatud teemakäsitlused ja lapse kaasamine tegevuste ettevalmistusprotsessi, samuti alarühmapõhine ja individuaalne töö lastega. Õpetaja tasandil ning õppe- ja kasvatuselise tegevuste kavandamisel oli kvalitatiivselt oluline samm õppekava täiustamine selles, et pedagoogiline dokumenteerimine ei saa piirduda pelgalt nädalaplaaniga, vaid õpetajal peab olema võimalus kavandada tegevusi erineval moel, olgu selleks siis projektipõhine dokumenteerimine, lapse arengust lähtuv teematöö või kuukava. Ka õppe- ja kasvatuselise tegevuste väheaktiivne periood enne arenguevestluste aega võimaldab õpetajal keskenduda lapse arengu hindamisele ning tagasisidestamisele – „hindamiskeskus“ lapse arengust lähtuva kasvatuselise juurutamisel ning õppijakesksus on olulised märksõnad tänases alushariduse kontekstis.

Suurima tähelepanu lapsest lähtuva kasvatuselise juurutamisel saime seoses lambaprojektiga, mida tutvustati 2016. aastal toimunud lapsest lähtuva kasvatuselise seminaril. Lasteaiale oli suureks tunnustuseks Haridus- ja Teadusministeeriumi pakkumine osaleda vabariiklikul teabepäeval „Innovaatilised võimalused lapsest lähtuva õpikäsituse rakendamiseks“ (HTM, SA INNOVE, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Lasteaednike Liit, HITSA) parima praktika jagajana (19.01.2017). Meie ettekande teemaks oli „Lapsepärane mängukeskkond ja laste huvidest lähtuv aktiivõpe“. 2018. aastal toimus lapsest lähtuva kasvatuselise töörühma seminar Soomes, kus tehti ettekanne teemal „Meeskonnatöö kui vundament lapsest lähtuva kasvatuselise juurutamisel“. Teoorial põhinev praktiline kogemus ning mänguline esitus võisid olla ajendiks, miks otsustati, et järgmine lapsest lähtuva kasvatuselise rahvusvaheline seminar toimub Jänesselja lasteaia. Paralleelselt seminari ettevalmistamisega kirjutati raamatu tarbeks ka artikleid (meie teemad on „Miks olen valinud lapsest lähtuva kasvatuselise tee?“, „Osalemine“, „Pärimus lasteaia“, „Negatiivne kogemus lapsest lähtuva kasvatuselise juurutamisel“). Lapsest lähtuva kasvatuselise rahvusvaheline seminar toimus Jänesselja lasteaia 13.–15.06.19, osales 50 liiget Eestist, Soomest, Rootsist ja Suurbritanniast. Seminari korraldust kiideti ülivõrdes.

2016. aastal alguse saanud ning 2017. aasta sügisel kinnitatud lasteaia uuendatud õppekava vajab elluviimist. Nimelt sätestati õppekavas, et sõimerühmas on õppe- ja kasvatuselise tegevuse aktiivsel perioodil põhiohk mängul ning lastes arendatakse tunnetus-, sotsiaalseid ja enesekohaseid oskuseid. Nagu eespool kirjeldatud, lisasime õppekavasse võimaluse kavandada õppe- ja kasvatuselise tegevusi erineval moel (lisaks nädalaplaanile saab õpetaja kavandada ka kuuplaani, lapse arengumapist lähtuvalt, projektimappi koostades vm rühmale sobivas vormis). Samuti, rühmasiseste õppe- ja kasvatuselise tegevuste kavandamise ning läbiviimise aja, koha ja sisu eest vastutavad rühma õpetajad ja õpetaja

abi (varasemalt oli õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuste täpne algus ja vorm, mis lapsest lähtuva kasvatuse põhimõtete juurutamisel on piirav). Oluline muudatus tehti seoses lapse arengu jälgimise ja arenguestlustega. Nimelt on arenguestluste eelsel ajal õppe- ja kasvatustegevuse väheaktiivne periood, mil kavandatakse tegevused seostatuna lapse arengu hindamisega, et täpsustada ainevaldkondade (keel ja kõne, matemaatika, kunst, liikumine, muusika) pädevusi ning lapse üldoskusi (mängu-, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed ja enesekohased oskused). Koolieelikute rühmas lõpeb aktiivne õppe- ja kasvatustegevuse periood märtsikuu lõpuga; aprillikuust alates võib kavandada koolieelikute rühmas tegevused seostatuna lapse arengu hindamisega, täpsustamaks lapse üldoskusi (mängu-, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed- ja enesekohased oskused) ja eeldatavaid tulemusi (vajalik koolivalmiduskaardi koostamiseks).

Arengukava 2017–2019 õppe- ja kasvatustöö eesmärgist lähtuvalt oli rõhuasetus laste huvidega arvestamisel, õuesõppel ning jätkuvalt rahvakultuuril kui lasteaia väärtusel ja eripäral. Kui arengukava esimesel aastal panustasid õpetajad eesmärgipäraselt nimetatud teemade arengusse, siis järgnevatel aastatel on nende tegevuste osakaal kahanenud, v.a rahvakultuur, mis saadab meie igapäevatoiminguid, õppe- ja kasvatustegevusi ning kajastub ka keskkonna kujunduses.

	2016/17. õa	2017/18. õa	2018/19. õa *
Laste huvidega arvestamine	53%	12	–
õuesõppe	91%	73	–
rahvakultuur	98%	90	–

*Vana majaosa remondi tõttu ja kitsendatud oludes ei olnud võimalik valdkondi hinnata

Tähtpäev Eesti Vabariik 100 võimaldas lasteaial keskenduda veelgi enam rahvuslikele väärtustele ja rahvakultuuri edendamisele. Kahe aasta (2017/18., 2018/19. õa) jooksul viidi ellu mitmed projektid ning rahvuslikke väärtusi kandvad üritused. EV 100 tähistati etendusega „Lugu inimese eluringist ja elust Eestis 100 aasta jooksul”, kuhu olid kaasatud lisaks lastele ja lasteaia töötajatele lapsevanemad, vallavalitsuse esindaja ja vilistlased. Lapsevanemad olid kaasatud ka ajalehe LAPS rubriigi „Lapsepõlv 100 aasta jooksul” koostamisse. Fotokonkurss „100 Eesti asja” oli oluline seetõttu, et lapsed saaksid kogeda ja näha fotokaamera vahendusel eestilikke asju. Õpetajate tajuteater Leivakakuke andis võimaluse lastel kogeda meelte kaudu. Lasteaed valis välja ka laste lemmiktoidud (seljanka, ühepajatoit ja pannkook moosiga) ja töötajate lemmikrahvustoidud (hernesupp, mulgipuder ja rukkivaht). „100 triipu kaltsuvaibas” oli lisaks rahvuslikkusele oluline ka meie koostöö kui väärtuse juurutamisel, sest lapsed, lapsevanemad ja lasteaia meeskond üheskoos andsid panuse kangastelgedel vaiba kudumisse. Rukkiprojekt algas 2018. aasta augustis rukkiterade külvamisega ning jätkub 2019. aastal rukkilõikuse, rukkivihkude kuivatamise ning teradest jahu tegemise ja leiva küpsetamisega. 2019. aastal toimus Jänesselja Lasteaia IV laulu- ja tantsupidu teemal „Eesti keel ja eesti meel saatjaks minu eluteel”.

Õpetaja enese- ja tööanalüüsi lähtuvalt kutsestandardi kompetentsidest vaadeldi eelmises peatükis. Parendusvaldkondadena võib välja tuua järgmist:

- Kutset läbivatest kompetentsidest vajavad enim arendamist järgmised: kasutada e-õppeks sobivaid keskkondi ja õppemeetodeid, samuti IKT-vahendeid ja võimalusi; hoida end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna-alase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega ning õppekavast tulenevate nõuetega.
- Õpikeskkonna kujundamises on oluline arendada järgmist: enam osaleda õpikeskkonna arendamises, tehes koostööd teiste liikmetega, sh olla hea kuulaja ning kasutada olukorrale sobivaid suhtlusviise, kokkulepitud väärtusi.
- Õpi- ja õpetamistegevuse kavandamisel ning õppimise ja arengu toetamisel on parendustegevused järgmised: kaasata enam õppijaid, lapsevanemaid, meeskonnaliikmeid, tugispetsialiste õpitegevusse, tagasisidestamisse ja hindamisse, kasutades erinevaid meetodeid; koostada koostöös teiste spetsialistidega vajaduse korral individuaalse arenduskava; analüüsida koos õppijaga tema õppetegevust/õpitulemusi; koguda kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete meetoditega andmeid õppijate arengu ja motivatsiooni kohta, on vaja omada ülevaadet erivajadusega õppija toetamise meetoditest/põhimõtetest, ennast juhtiva õppija kujunemisest, suunates õppijat õpieesmärkide seadmisele ja eneseanalüüsile; rakendada süsteemselt erinevaid õppimist toetavaid tagasisidestamise ja lapse arengu hindamise viise õpiprotsessi ja õppija arengu kohta, lähtudes õppija eripärast ja õppekavast.

Kutsekompetentsidest lähtuvalt vajab enese- ja tööanalüüs sisehindamise korralduse osana korra kehtestamist. Eelnevatel aastatel alustatud (kutset läbivad kompetentsid ning kohustuslikest kompetentsidest õpikeskkonna kujundamine, õpi- ja õpetamistegevuse kavandamine ning õppimise ja arengu toetamine) ning 2019/20. õa jätkuv (refleksioon ja professionaalne enesearendamine, nõustamine) kompetentside analüüs näitab, et kompetentsid vajavad järjepidevat arendamist ning kompetentsimudel kui kultuuri kujundamise tööriist kindlat seisukohta.

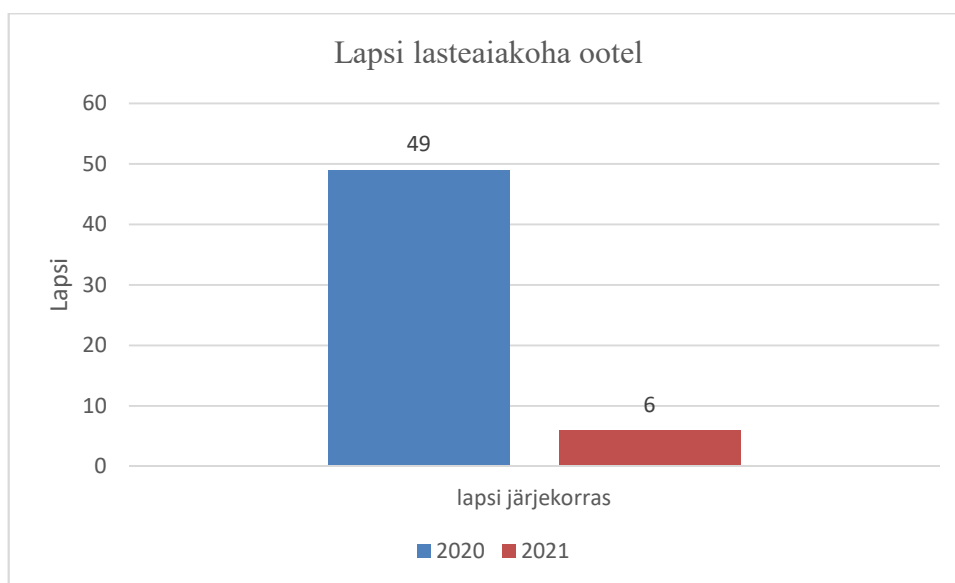
Jätkub töö erivajadusega ja eriliste lastega. Varajase märkamise dokumendid töötati välja 2017/18. õa ning neid on üks aasta kasutatud. Vallavalitsuse organiseeritud kaasava hariduse koostööpäeva jätkuks võiks saada tugimeeskonna loomine, mis on ka 2019/20. õa tegevuskavas kirjas. Kaasava hariduse põhimõtete ja süsteemse tegevusmudeli lahenduste analüüs vajab läbiarutamist ning tugimeeskonna tegevuse korda lisamist.

Seoses erivajadusega laste ja sobitusrühmadega viidi rühmades läbi olukorra analüüs ning soovitud suuna sõnastamine (Töövahend „Muudatusvajaduse kommunikeerimine”; vestlused 17.–27.09.2019). Siinkohal saame välja tuua järgmised parendustegevused:

- Kuna kõneprobleemidega laste hulk aasta-aastalt suureneb, siis vajame logopeedi ametikoha suurendamist koormuseni 1,0. Diagnoositud erivajadusega lapsed on Rajaleidja nõustamiskomisjon suunanud tasandusrühma, kuid vanem ei kasuta seda võimalust – antud olukorras peaks vanem tugiteenuseid kasutama ka väljaspool lasteaeda, sest lasteaia logopeed tegeleb 15 lapsega (koormus 0,5) kahel korral nädalas ning üldjuhul on need lapsed vanuses 5–7 a.
- Käitumisprobleemidega lapsed vajavad psühholoogi abi või ka käitumise tugikava koostamist, samuti vajavad nõustamist nii rühma meeskond kui lapsevanemad.

- Koostööd erivajadusega lapse vanematega on vaja tõhustada, sest lapse arengu huvides peab asjaajamine olema kiire, tugivõrgustik koostööd tegema ning tugiteenused kättesaadavad. Siinjuures on väga oluline, et usaldataks spetsialistide soovitusi ning tegutsetaks nende järgi (nt kui on tegemist sügava puudega, mille tõttu vajab laps pidevat kõrvalabi, juhendamist ja järelevalvet, peab lapse kõrval olema tugiisik või kui eripedagoog/logopeed soovitab pöörduda spetsialisti poole lapsele tugiteenuste saamiseks, siis võiks lapsevanem usaldada spetsialisti nõuandeid/soovitusi). Oluline on siinjuures küll õpetaja kui nõustaja roll, kuid samas määrava tähtsusega lapsevanema huvi ja soov nõustatud saada.

Jänesselja Lasteaia koha ootel on 01.09.2019.a seisuga 1,5–6/7. aastaseid lapsi kokku 55 (joonis 1), sh 2020/21. õa soovib kohta 49 last ning aasta hiljem 6 last. Siinjuures on oluline välja tuua, et 2021/22. õa-l koha soovijate arv eeldatavalt suureneb, sest need lapsed on sündinud 2019. aasta teisel poolel ja sünnivad 2020. aasta jooksul. Enamus lasteaiakoha järjekorras olevaid lapsi on söime-ealised ehk vanuses 1,5–3.aastat. Alates 2016/17. õppeaastast on võimaldatud kõigile aialastele koht, sh oli 2018/19. õppeaastal aiarühmades paar vaba kohta.

Joonis 1. Lasteaiakoha ootel

Töökeskonna riskianalüüs viiakse üldjuhul läbi enne arengukava koostamist või juhul, kui keskkonnas (vana majaosa remont) või ametite (lisandunud koosseisu õpetaja assistendid ja logopeed), töövahendite osas on toimunud olulised muudatused. Riskianalüüsis osalevad kõik töötajad. Riskianalüüsi alusel kavandatakse parendustegevus arengukavas.

Töökeskonna ohutegurite kaardistamiseks viidi eelmine küsitlus läbi 2016. aastal ning käesoleva arengukava tarbeks 2019. aasta sügisel õpetajate, õpetaja abide, kokkade,

perenaise, remonditöölise ja juhtkonnaga. Ohutegurid jaotusid järgmiselt:

- Õnnetusjuhtumi risk
- Füüsilised tingimused (tööruum, valgustus, müra, kuumus/jahedus jm)
- Keemilised tingimused (kemikaalid jm)
- Ergonoomilised/füsioloogilised tingimused (raske füüsiline töö, monotoonne töö, sundasendid jm)
- Psühholoogilised tegurid (ajapuudus, tööaeg, tööprotsessi sõltuvus teistest, suhted jm)
- Bioloogilised tegurid (mikroorganismid, hallitus jm)

Töötajad töid riskiallika korral välja ka ohud. Samuti hinnati riski suurust ehk taset kolmepallisüsteemis (I tase on vähene risk, erilisi abinõusid ei vaja; II vastuvõetav risk ning III keskmine risk, mis nõuab meetmete ja abinõude kasutamist). Tulemused olid alljärgnevad:

- Õpetajad – I riskitasemega toodi välja valgustuse puudulikkus, kuigi 2019. aasta alguses toimunud valgustuse mõõdistuse tulemused vastasid normidele (v.a Tibu rühmas, kus 2019. aasta suvel ka valgustid välja vahetati); I riskitasemega on ka müra (laste vali hää), kuumus/jahedus/tuuletõmbus ning psüühilistest teguritest ajapuudus ja tööprotsessi sõltuvus teistest.
- Õpetaja abid – I taseme riskina tunnetatakse kokkupuudet keemiliste ainetega (parendus: kasutada isikukaitsevahendeid) ja tööprotsessi sõltuvust teistest.
- Juhtkonna hinnangul on II riskitasemega ergonoomilised tingimused (sundasend) ning psüühilised tingimused (ajapuudus, tööprotsessi sõltuvus teistest ning muud ohutegurid ehk sisekliima). Esineb ka I taseme riske.
- Kokad – III taseme riskidena tuuakse välja masinad (parendus: lugeda läbi kasutus- ja ohutusjuhendid), müra (parendus: kasutada kaitsevahendeid), raske füüsiline töö (parendus: kasutada käru ja tõsta raskeid potte kahekesi) ja sundasend töötamisel (parendus: puhkepausid, õiged töövõtted, vaheldumisi kergem ja raskem töö). II taseme riskidena tunnetavad kõõgis töötavad inimesed kuumust/jahedust/tuuletõmbust. Esineb ka I taseme riske.
- Perenaine hindas riske, nt kokkupuude kemikaalidega I tasemel olevateks.
- Remonditöölise III taseme risk on töötamine ükski (III taseme riskiga tööde juurde kutsuda julgestuseks perenaine või juhtkonna liige) ning II taseme riskid raske füüsiline töö, sundasend töötamisel (parendus: teha puhkepause ning vaheldumisi raskemat ja kergemat tööd), tööprotsessi sõltuvus teistest. Esinev ka mitmeid I taseme riske.

Riskianalüüsi viiakse igal aastal läbi ka laste mängu- ja õpikeskkonna riskiallikate kaardistamiseks ning ohtude väljatoomiseks. Aluseks võeti TAI materjal (tehakse al 2011. aastast), mille järgi saab hinnata maa-ala ohutust, sisekeskkonda, mängu-, õppe- ja spordivahendeid ning tervisekasvatust ja -käitumist. Hindamiskriteeriume ehk väiteid on 126 ning märgistada saab „jah”, on risk, või „ei”, ei ole riski. Samuti saab küsimustikus sõnastada ohu, riski taseme ning selgituse all välja tuua abinõud. Kui eelmises arengukavas tõime välja mitu II ja III taseme riski, siis 2018. aasta hinnangu alusel II ja III taseme riske ei ole, need on kõik likvideeritud (nt uus piirdeaed, turvaalused mänguvahenditel uuendatud, kõnniteed uuendatud). Paljud probleemid said lahenduse seoses vana majaosa remondiga 2018. aastal, sest paigaldati ventilatsioon, uuendati

küttesüsteem, vahetati välja aknad ja välisüksed ning majale ehitati viilkatus (loodetavasti likvideeriti sellega pidev läbisadu).

Kaks korda aastas viiakse läbi enesekontrollina siseaudit nii toas kui ka õues; vaatluse käigus ilmnunud puudused likvideeritakse jooksvalt.

Enesekontrollina jälgitakse lasteaia ka tuleohutust, sh kord aastas toimub tulekahjuõppus koos koolitusega (üle kahe aasta tuleohutusspetsialisti loeng). 2019. aasta sügisperioodil täiustatakse dokumenti „Jänesselja Lasteaia tulekahju korral tegutsemise plaan”, sest pärast tuleohutuse koolitust leidsime senises korras puudusi.

Välishindajateks on Terviseamet ning Veterinaar- ja Toiduamet, kes külastavad asutust üks kord aastas. Eelneva kolme aasta jooksul rikkumisi ei ole täheldatud. Tihe koostöö eelpool nimetatud ametite spetsialistidega tehti seoses lasteaia vana majaosa remondiga.

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 20 lg 6 sätestab: „Eesmärgiga tagada lastele turvaline kasvukeskkond lähtub lasteasutuse personali töökorraldus põhimõttest, et kogu rühma töötaja jooksul on õppe- ja kasvatusalal töötav isik või õpetajat abistav töötaja sõimerühmas kuni seitsme lapse, lasteaiaühmas kuni kümne lapse, sobitusühmas kuni kaheksa lapse kohta. Käesoleva seaduse § 7 lõikes 1¹ nimetatud juhul (laste arvu suurendamine kahe kuni nelja lapse võrra) võib olla õppe- ja kasvatusalal töötav isik või õpetajat abistav töötaja sõimerühmas kuni kaheksa lapse, liitühmas kuni kümne lapse ja lasteaiaühmas kuni kaheteist lapse kohta.” See, 2015. aastal jõustunud säte nõudis õpikäsituse ümberhindamist ning töökorralduslike põhimõtete muutmist. Kuigi juba varem ilmnis töötajate küsitluse tulemustest asjaolu, et laste õues oleku ajal on õpetaja lastega üksinda ning oleks vaja lisaabi, siis selles osas muutis seaduse säte töökorraldust konkreetsemaks ning pikkade arutelude tulemusena jõuti selleni, et teine õpetaja alustab tööd kell 11.00 (varasemalt 13.00). Samuti tehti muutus õpetaja abi töötajas, et tagada õhtusel ajal kahe töötaja olemasolu enam kui 12 lapse korral. Vastav muudatus viidi sisse „Jänesselja Lasteaia töökorralduse reeglitesse” 2015. aastal ja täpsustati 2019. aastal. Paraku peab nentima, et töökorraldus töötaja osas vajab veel parandamist.

Lapsevanemate küsitlus viidi läbi 11.–19.09.2019 Connect.ee keskkonnas koostatud uuringuna. Küsimusi oli 10 (nii avatud küsimused, vastusevariantidega kui ka hindamisskaalal) ning need tuginesid riikliku järelevalve prioriteetidel, millest lähtuvalt täiendati ka lasteaia õppekava 2017. aastal. Küsitlusele vastas 42 lapsevanemat ehk 35% (v.a Tibu ja Nublu rühm, kus alustasid septembrikuust uued lapsed ja vanemad), neist 28 ema ja 4 isa. Tulemused ja parendustegevus on järgmised:

- Palun hinnake, kuidas lasteaed on hakkama saanud lapse arengu toetamisega – Keskmine vastus 4,78 (skaalal 1 kuni 5, sh 5 on suurepärane), sh vastajate hinnad on 4 ja 5.

- Mida lasteaed koostöös vanematega veel saab teha toetamaks enam lapse individuaalset arengut? – Tunnustavalt tuuakse välja, et praegune koostöö on hea/väga hea, kõik on nii nagu peab, olen praegusega rahul. Parentustegevustena tuuakse välja, et vajadus logopeediteenuse järele on suurem, enam võiks anda tagasisidet lapse arengu kohta, suunata last teda huvitavates tegevustes, korraldada lapse ja vanemate ühisüritusi.

- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava sätestab, et vähemalt kord õppeaastas viiakse läbi arenguestlust andmaks tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemuslikkusest. Hinnake arenguestluste tulemuslikkust. – Keskmine vastus 4,5 (skaalal 1 kuni 5), sh hinded 4 ja 5, kahel juhul hinne 3 ja ühe hinnang 1.

- Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava kohaselt loovad pedagoogid võimaluse lapsevanemal saada tuge ja nõu kasvatusküsimustes. Kas olete seda saanud ja mis osas? – Enamus vastanutest on tuge ja nõu saanud või pole nad seda vajanud, vaid ühe vanema hinnangul räägitakse ainult probleemidest.

- Õppeaasta alguses koostab rühma meeskond tegevuskava, kus analüüsitakse eelmise õppeaasta eesmärkide täitmist, seatakse uued eesmärgid ning tegevused; tuuakse välja lapse eeldatavad tulemused; samuti koostatakse ürituste plaan. Valikvastused olid:

- ✓ Tegevuskava on tutvustatud lastevanemate koosolekul – 39,7%

- ✓ Tegevuskava koostamisel olen osalenud – 10,3%

- ✓ Tegevuskava on tutvumiseks välja pandud – 29,3%

- ✓ Ei ole tutvunud tegevuskavaga – 20,7%

Parentustegevus: tegevuskava tutvustamine lastevanemate koosolekul, sh kaasata vanemaid selle koostamisse.

- Õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks on õppekava, millest lähtutakse tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel. Kas olete teadlik õppe- ja kasvatusetegevustest? Valikvastused olid:

- ✓ Nädalaplään vm tegevuste kava on tutvumiseks välja pandud – 27,6%

- ✓ Tutvun iganädalaselt õppe- ja kasvatusetegevuse plaaniga – 6,6%

- ✓ Küsin õpetajalt infot õppe- ja kasvatusetegevuste kohta – 25%

- ✓ Olen osalenud/ideid pakkunud tegevuste kavandamisel – 3,9%

- ✓ Ma ei ole kursis toimivate õppe- ja kasvatusetegevustega – 11,8%

- ✓ Olen tutvunud lasteaia õppekavaga – 23,7%

- ✓ Õppekava koostamisel/arendamisel olen osalenud – 1,3%

Parentustegevus: Kuna lapse arengu tagamine toimub lapsevanema ja lasteaia koostöös, siis on oluline suurendada lastevanemate huvi lapse arendamisel, sh õppe- ja kasvatusetegevuste teemade, laste üldoskuste arendamise jm osas. Tunnustamist väärivad vastanutest need, kes on tutvunud õppekavaga ning küsivad infot õppe- ja kasvatusetegevuste kohta.

- Jänesselja Lasteaia eripäraks on rahvuslikkus. Kuidas hindate rahvakultuuri alast tööd? – Keskmine vastus 4,66 (skaalal 1 kuni 5), sh hinded 4 ja 5, kolmel korral hinne 3.

- Lapse mängu-, ja õpikeskkond on nii toas kui õues. Kuidas hindate arengukeskkonda? – Keskmine vastus 4,71 (skaalal 1 kuni 5), sh hinded 4 ja 5, kahel korral hinne 3.
- Lapse arengu-, mängu- ja õpikeskkonna kujundamisel ja loomisel toas ning õues on palju erinevaid võimalusi. Kas saaksime veel midagi teha, et keskkond oleks lapse jaoks tore, huvitav ja turvaline koht? – Lapsevanemad toovad tunnustavalt välja, et lasteaed on piisavalt huvitav ja turvaline paik, kõik on juba praegu ideaalne; olen väga rahul sellega, mida õpetajad on siiani välja mõelnud; usun, et õpetajad on loonud lastele piisavalt toreda keskkonna nii toas kui õues. Parentustegevus: õuealal võiks olla kiik ja liumägi (Mõmmik); katusealune, kus lapsed saaksid vihmase ilmaga olla; kiik, turnimisvahend ja rollimängukoht (Sipsik); mänguköök.
- Milliseid koostöö vorme lasteaia ja lastevanemate vahel ootate ja soovite? – Tunnustavalt öeldakse, et praegu kõik toimib, ilusti suhtleme õpetajatega; olemasolevad koostöövormid sobivad. Parentustegevus: oodatakse enam koosviibimisi, erinevaid ühisüritusi koos vanematega rühmas; tantsu- ja laulupeo ning mihklilaadale lisaks võiks olla jõululaat või taimede müügiga kevadlaad; rahvuslikud töötod vanematele koos lastega, loengud, vanemate erialade tutvustamine, enam tagasisidet lapse arengu kohta.

3. Tegevuskava (sh valdkondade eesmärgid ja tegevusnäitajad) kolmeks aastaks

3.1. Eestvedamine ja personalijuhtimine

Üldinfo: juhtkonda kuuluvad direktor, õppealajuhataja ja majandusjuhataja (3 ametikohta). Lasteaia töötajate koosseisu kuuluvad rühma õpetajad, sh õpetaja assistendid (18 ametikohta), muusika- (1) ja liikumisõpetaja (1), eripedagoog (1) ja logopeed (0,5), erivajadusega lapse abiõpetaja/tugiisik (ametikohti vastavalt vajadusele), õpetaja abid (9), asendustöötaja (1,0 ametikohta jaotatud kahe inimese vahel), kokad (2) ja abikokk (0,5), majaperenaine (1) ja tehnik-remonditööline (1).

Eesmärk: Kinnitatud on kutsekompetentsidel põhinev enese- ja tööanalüüs; korraldatud on täiendusõpe kutsekompetentside arendamiseks.

Tegevusnäitaja: Töötaja rakendab töös vähemalt ühte koolitusel saadud mõtet/oskust/teadmist (kajastub töö- ja eneseanalüüsi lehel) lapse arengu seisukohalt.

Tegevused	2020	2021	2022	Vastutaja
Kutsekompetentsidest lähtuva enese- ja tööanalüüsi korra kinnitamine	x			D
Õpetaja kutsekompetentside arendamine	x	x	x	D, ÕJ
Koolitus robotitega tegutsemiseks	x			ÕJ
Tugimeeskonna töö põhimõtete välja töötamine ja vastava korra koostamine, tugimeeskonna töö käivitamine	x	x	x	D, ÕJ
Isikuandmete kaitse seaduse ja üldmääruse sätete lisamine lasteaia sisestesse kordadesse; privaatsuspoliitika välja töötamine	x	x		D, ÕJ
Asutuse-sisese tunnustussüsteemi uuendamine ja täiustamine	x	x		M
e-keskkonna kasutamise võimaluse loomine õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel		x		ÕJ
Erirühma loomine (vajadusel)				D
Logopeedi ametikoha suurendamine (vajadus: 1,0)		x		D
Erispetsialisti ametikoha loomine (vastavalt vajadusele kas psühholoog, tegevusterapeut, erirühma spetsialist, tugimeeskonna koordinaator vm)		x	x	D
Töötajate teadlikkuse tõstmine riskide vältimisest ning tööohutuse järgimisest	x	x	x	D, MJ
Töötaja korraldus (sh õpetaja – õpetaja – õpetaja abi süsteemis ning õpetaja – õpetaja assistendi – õpetaja abi süsteemis)	x	x	x	D, ÕJ, MJ
Töötervishoiu arsti külastus vs tervisespordi toetus (nt sportID)		x	x	D
Projektipõhiselt rahvusvahelise koostöösuhete loomine ning välislähetused	x	x	x	M
Sisehindamise aruanne 2019/20., 2020/21., 2021/22. õa kohta			x	D, ÕJ

3.2. Õppe- ja kasvatustegevus

Üldinfo: lasteaias on 9 rühma ja kuni 185 kohta olenevalt rühma tüübist (sõime-, aia-, liit- ja/või sobitusrühm).

Jänesselja Lasteaed on haridusasutus (koolitusluba nr 1596HTM), kus õppe- ja kasvatustöö toimub *Jänesselja Lasteaia õppekava* alusel. Õppeaasta on jaotatud aktiivseks ja väheaktiivseks perioodiks. Õppeaasta alguses koostavad rühma meeskonnad tegevuskava. Õppe- ja kasvatustegevuste kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi eesmärgid, temaatika, õppesisu ja –tegevused, sh on planeeritud ka eesmärkide täitmise kontroll. Lapse arengu analüüsimiseks ja hindamiseks on erinevaid meetodeid (nt arengu hindamise tabelid, mängu vaatlus, laste vaimse arengu uurimine kasutades J.Strebeleva metoodikat, juhendatud joonistamine, koolivalmidusmäng kooliküpsuse hindamiseks jms). Lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks viib pedagoog lapsevanemaga läbi arenguveestluse. Erivajadusega lastele koostatakse vajadusel individuaalne arenduskava. Õppekava läbinule annab lasteaed välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused.

Eesmärk:

Õpetaja on koostöös lapsevanemaga hinnanud lapse arengut ning lapse arengust lähtuvalt on kavandatud ning läbi viidud õppe- ja kasvatustegevused.

Õpetajad on kaasanud lapsed tegevuste kavandamisse, õpitegevuste tagasisidestamisse ja hindamisse.

Kirjeldatud on kaasava praktika parendamist vajavad valdkonnad, parendustegevused on sõnastatud. Õpetajad on kavandanud kaasava rühmakeskkonna.

<i>Tegevused</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>Vastutaja</i>
Õpikeskkonna arendamine	x	x	x	ÕJ, Õ
Kaasava hariduse põhimõtete juurutamine ja tugimeeskonna abil eriliste laste arengu toetamine	x	x	x	ÕJ, Õ, E
Õppijate, lapsevanemate (nt lapse päev) kaasamine tegevuste ettevalmistamisse, läbiviimisse, tagasisidestamisse	x	x	x	Õ
Lapse arengu hindamine koostöös lapsevanemaga	x	x	x	Õ, LV
Koos õppijaga tema õppetegevuse/tulemuste analüüs	x	x	x	Õ
Eripedagoogi/logopeedi kirjalik tagasiside rühma õpetajale lapse arengu kohta teenuse saamise järgselt (nt arenguveestluse ajaks või siis, kui teenus on lõppenud)	x	x	x	E
Robotite kasutamine õppe- ja kasvatustegevustes	x	x	x	Õ, ÕJ
Lapsest lähtuvate lähenemisviiside/põhimõtete rakendamine	x	x	x	Õ, ÕJ
Jänesselja Lasteaed - 45		x		M
5. laulu- ja tantsupidu			x	M

3.3. Koostöö huvi- ja sidusrühmadega

Üldinfo: Huvirühmadena käsitletakse last ja lapsevanemat ning vallavalitsust; sidusrühmadena kõiki koostööpartnereid, olgu selleks siis kool, raamatukogu, ettevõtted.

Eesmärk: Lapsevanemad on kaasatud lapse arengu toetamisse.

Tegevusnäitaja: Koostöös lastevanematega toimuvad ühised ettevõtmised.

Tegevused	2020	2021	2022	Vastutaja
Lapse päev (koostöös perega valmistab laps ette midagi endale huvitavat ning tutvustab/õpetab seda teistele vms)	x	x	x	LV, Õ
Vanemate töökohtade ja huvialade tutvustamine; töökohtade külastamine	x	x	x	LV, Õ
Mina juba oskan – lapsed tutvustavad vanematele robotitega programmeerimist	x	x	x	Õ, LV
Ühisüritused rühmas laste ja vanematega	x	x	x	Õ, LV
Koolitused lastevanematele (IT ohud, üldoskuste arendamine, tervislik toitumine, lapse kõne arendamine)	x	x	x	D
Koostöö tõhustamine lastevanemate nõustamise osas (varajane märkamine ja sekkumine)	x	x	x	E, Õ, LV

Tähised:

D – direktor

ÕJ – õppealajuhataja

MJ – majandusjuhataja

Õ – õpetaja

E – erispetsialist (eripedagoog ja logopeed)

M – lasteaia meeskond

LV – lapsevanem

3.4. Ressursside juhtimine

3.4.1. Põhitegevus ja majanduskulud (eelarve art 55)

<i>Tegevused</i>	2020	2021	2022	2023	2024
Vana majaosa rühmades mööbli vahetus, sh bürootoolid, õpetajate kõrge laud ja toolid	11 000				
Õuemänguvahendid (kiik, ronimisvahend, palliviske sein/korv, vedrukiik)	700	5000	5000	5000	5000
Kiire internetivõrgu paigaldamine ja arvutivõrgu (sh programmi) uuendamine	4000 + 4000				
Köögitehnika: külmkapid	2000				
Põrandate süvapesu ja vahatamine	2000				
Vana majaosa esikusse pingid		x			
Nimelised pingid õuealale lasteaia juubeliks		x			
Kokkupandavad lauad, toolid		x			
Nõude uuendamine		x			
Uue osa liivakastide uuendamine (praegustel laudis mädanenud, vaja suuremaid, 3 tk), sh liivakasti ümbrus katta kõnniteekividega, osta liivakastide katted		x			
Pesumasin, tolmuimeja, muusikakeskus, nõudepesumasin		2000			
Pildiraamid lõpetajate fotodele (50 tk), vastava seina kujundamine		350			
Padjad, tekid (120 tk x 9 €) uuendada			2200		
Voodipesu, madratsite ja käterättide uuendamine			5000		
Magamiskotid lastele õues magamiseks, lambanahad püstkotta			x		
Trikoopluusid pihikseelikute juurde			x		
Liiklusraja joonte uuendamine ja asfaldile tähelepanuraja joonistamine			x		
Jalgratta hoidikud iga rühma juurde			x		
Fotoaparaadid rühma ja lasteaiale			1000	1000	
Uue osa rõdude ümber projekteerimine, sh värvimine Uue osa välisuste renoveerimine				x	
Tunnetusrada (projektipõhiselt)					

3.4.2. Investeeringustegevuse kulud

<i>Tegevused</i>	2020	2021	2022	2023	2024
Jooksuraja aluspinnase ehitus ja katmine tartaankattega ning juurdepääsuteede katmine kõnnitee kividega	25 000				
Köögitehnika: keedukatel	7000				
Uue osa rühmade san.remont				50 000	
Vana osa idapoolse õueala ümberehitamine (vana kuuseheki maha võtmine, pinnase tasandamine, muru külvamine ja uute mänguvahendite paigaldamine)					25 000
Tibu rühma põrandakatte vahetus + põrandataalade uuendamine					20 000

4. Aruandlus ja arengukava uuendamise kord

Arengukavasse ja tegevuskavasse tehakse muudatusi sisehindamise aruande alusel või seadusandluse muutumisel või hoolekogu ja/või töötajate koosoleku otsuse alusel. Õppeaasta lõppedes antakse hinnang arengukava ja aasta tegevuskava eesmärkide täitmisele, tulemused kajastuvad õppeaasta tegevusaruandes, mis esitatakse vallavalitsusele. Arengukava muutmise korraldamise eest vastutab lasteaia direktor.

Arengukava kiidab heaks ja suunab avalikustamisele vallavalitsus ning kinnitab vallavolikogu, Tori Vallavolikogu määruse 29.03.2018 nr 15 „Tori valla arengudokumentide menetlemise kord“ alusel.

Arengukava avalikustatakse lasteaia koduleheküljel ning pidaja sätestatud korras.